

Alkohol včera, dnes – a zítra?

Historie alkoholu začíná asi před sedmi tisíci lety, kdy Babyloňané objevili postup vaření piva. Od té doby alkohol provázel naše předky a nás také neopustil. Byl a je součástí společenských událostí, přípitků a rituálů. Uplatňoval se také díky svým léčebným účinkům. Podával se ke snížení horečky, léčil se jím zápal plic, tyfus, malárie. Lidé brzy zjistili, že přikládání vinných obkladů na postižená místa přináší úlevu a že pití v rozumných dávkách může tlumit bolest. Ve středověku alkoholické nápoje zachránily řadu lidí, kteří místo vody infikované tyfem pili víno a pivo a vyhnuli se tím epidemii. Pochopitelně od počátku byl alkohol využíván nejen ze společenských a léčebných důvodů, ale byl také zneužíván. Opilectví a alkoholismus nejsou rozhodně problémem jen dnešní doby.

Není pochyb o tom, že na vyvíjející se organismus působí alkohol výsostně negativně. Ke škodám dochází v oblasti tělesné, psychické a sociální. Působení alkoholu je vystavena každá buňka organismu. Podle údajů WHO je pití spojeno s více než 60 nemocemi. Navíc mladý jedinec při prvních

kontaktech s alkoholem neodhadne svou míru a alkohol u něj může navodit intoxikaci s rizikem ohrožení života. Kromě toho je popíjení u mládeže možným začátkem cesty k závislosti a může tak začít i užívání jiných drog. U dítěte neexistuje orgán a orgánový systém, na který by alkohol neměl negativní dopad. Přitom z dětí pod 15 let věku nikdy neochutnalo alkohol jen 30 % chlapců a 31 % dívek. Popíjení alkoholu je většinou také spojeno s kuřáctvím. Společnost se snaží bránit, bohužel jen se spornými výsledky. V převážné většině zemí je stanoven věk 18 let jako hranice pro nákup a pití alkoholických nápojů. Ještě striktnější věková opatření jsou například v USA, kde je dolní hranice 21 let a v Kanadě 19 let.

Ví se, že alkohol při dlouhodobém nadužívání potencuje vznik rakoviny, ovlivňuje negativně kardiovaskulární systém, gastrointestinální trakt včetně jater, snižuje fertilitu a má negativní vliv na vývoj plodu. Je jen slabou útěchou, že většinu veškeré produkce alkoholu vypije „pouze“ 20 % neabstinující populace.

Sed audiat et altera pars. Popisuje se, že uměřená konzumace alkoholu zdravými dospělými ve společenských mezích má na jejich celkový zdravotní stav (zejména kardiovaskulární systém) pozitivní účinky. Za nápoje s žádoucím působením se považují víno do 2 dcl a pivo 0,5 l/den.

Působení alkoholu na centrální nervový systém je přísně individuální a může i v malém množství vést k ovlivnění jindy běžných činností. Proto se jeví jako rizikové současné legislativní tlaky na toleranci alkoholu do 0,5 promile u cyklistů, vodáků a řidičů.

Alkohol byl, je a bude součástí našeho života. Pro děti a mladistvé a pro pijáky bez schopnosti zpětné vazby bude trvalým rizikem. Stále platí definice středověkého lékaře Theofrasta Bombasta von Hohenheim – Paracelsa (1493–1541): „Každá substance může být jed, záleží jen na jejím množství“. Pro děti a mladistvé tedy platí, že netoxické množství požitého alkoholu se rovná nule.

doc. MUDr. Michal Hladík, Ph.D.

TIRÁŽ

Dermatologie pro praxi

Ročník 14, 2020, číslo 1

Redakční rada:

doc. MUDr. Eliška Dastychová, CSc., doc. MUDr. Dagmar Ditrichová, CSc., MUDr. Olga Filipovská, MUDr. Helena Korandová, CSc., MUDr. Alena Machovcová, MBA, MUDr. Miroslav Nečas, Ph.D., prof. MUDr. Alena Pospíšilová, CSc., doc. MUDr. Jarmila Rulcová, CSc., MUDr. Lucie Růžicková Jarešová, MUDr. Jaroslav Strejček, CSc., MUDr. Jan Šternberský, CSc., MUDr. Martin Tichý, Ph.D., MUDr. Yvetta Vantuchová, Ph.D., MUDr. Petr Zajíc, MBA

Vydavatel:

SOLEN, s.r.o., Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc
IČ: 25553933

Adresa redakce:

SOLEN, s.r.o., Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc
tel.: 582 397 407, www.solen.cz

Redaktorka:

Mgr. Hana Kaprálová, kapralova@solen.cz
tel.: 777 557 411

Grafická úprava a sazba:

DTP SOLEN, Kristýna Javůrková, javurkova@solen.cz

Obchodní oddělení:

Ing. Lenka Mihulková, mihulkova@solen.cz
Charlese de Gaulla 3, 160 00 Praha 6
tel.: 233 340 201, mob.: 734 567 854

Předplatné v ČR:

Cena předplatného za 4 čísla včetně supplementu na rok 2020 je 520 Kč. Časopis můžete objednat: na www.solen.cz, e-mailem: predplatne@solen.cz, telefonem: 585 204 335
Cena elektronické verze předplatného je 390 Kč.
K zakoupení na www.alza.cz/media

Předplatné v SR:

Beáta Podobná, predplatne@solen.sk, www.solen.eu
Časopis si můžete objednat: telefonem: 02 / 5263 2409, faxem: 02 / 5263 2408, poštou: na adrese redakcie.
Cena předplatného na rok 2020 pre SR je 16 €.

Všechny publikované články procházejí recenzí.

Registrace MK ČR pod číslem 17203.

ISSN print 1802-2960

ISSN online 1803-5337

Citační zkratka: Dermatol. praxi

Časopis je indexován v:

Bibliographia Medica Českoslovacca
a v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje a názory autorů jednotlivých článků či inzerátů.

Reprodukce obsahu je povolena pouze s přímým souhlasem redakce.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit či stylisticky upravovat.

Na otištění rukopisu není právní nárok.